

Helena Horová

Recenze knihy *Lexicologie et sémantique lexicale* (*Lexikologie a sémantika*)

POLGUÈRE, Alain (2008): Les Presses de l'Université de Montréal

Alain Polguère působí jako profesor na Univerzitě v Nancy. Jako člen Národního centra pro vědecký výzkum (CNRS) se zabývá analýzou francouzského jazyka pomocí informačních technologií (*Laboratoire ATIFL - Analyse et traitement informatique de la langue française du CNRS*). Profesor Polguère rovněž spolupracuje s univerzitou v Montrealu, kde byla v roce 2008 vydána jeho publikace *Lexikologie a lexikální sémantika (Lexicologie et sémantique lexicale)*. Publikaci lze považovat za úvod do studia lexikologie a sémantiky.

Jedná se o druhé vydání této knihy, první edice vyšla v roce 2003. Nové, aktualizované vydání prošlo četnými úpravami, které odrážejí skutečnost, že původní publikace byla použita jako studijní materiál v kurzech francouzské lingvistiky. V rámci výuky tak bylo např. zjištěno, že je potřeba ještě více prohloubit jednotlivé definice klíčových pojmů, rozšířit cvičení, doplnit publikaci o příklady nejen z francouzského, ale i z dalších cizích jazyků, a doplnit bibliografické údaje.

Ke struktuře publikace: Obsahuje úvod, hlavní statě, závěr, bibliografii, klíč ke cvičením, rejstřík pojmů a rejstřík autorů. Jádro publikace tvoří deset tematicky ucelených kapitol, které na sebe bezprostředně navazují. Každá kapitola obsahuje úvod, seznam probíraných pojmů, vlastní zpracování dané problematiky, v němž jsou důležité pasáže podbarveny modrou barvou, a seznam doporučené literatury k danému tématu. Každou kapitolu uzavírá několik cvičení, jejichž řešení se nachází na konci knihy. Podívejme se teď obšírněji na jednotlivé kapitoly: První kapitola definuje základní lingvistické pojmy – roviny *langue a parole*, slovní

zásobu a gramatiku. Druhá kapitola pojednává o lingvistickém znaku, představuje osobu F. de Saussura a jeho teorie. Další kapitola definuje slovo a slovní spojení. Následuje kapitola o morfologických kategoriích. Pátá kapitola se zabývá strukturou slovní zásoby, rozdílem mezi termíny *lexique* a *vocabulaire*, určením slovních druhů, lexikální sítí daného jazyka a otázkou frekvence slovní zásoby. Další kapitola seznamuje čtenáře se základními sémantickými pojmy, jako jsou lexikální a gramatický význam slova a význam slova ve vztahu k okolnímu světu. Sedmá kapitola navazuje problematikou sémanticko-lexikálních vztahů: je pojednáno o hyperonymii a hyponymii, synonymii, antonymii, homonymii a polysémii. Osmá kapitola se věnuje analýze významu slov prostřednictvím metody definice. Je zde rovněž pojednáno o jazykových rovinách a jazykových stylech. Ústředním tématem kapitoly devět je pragmatika, její definice a vymezení vztahu ke slovní zásobě. Desátá kapitola nese název od Lexikologie po lexikografii – vysvětluje pojem lexikografie a přibližuje čtenáři metodu spojenou s vytvářením nejrůznějších druhů slovníků.

Z hlediska obsahového zpracování nelze publikaci nic vytknout. Autor sám v úvodu publikace zmiňuje skutečnost, že na knižním trhu již existuje mnoho děl zabývajících se problematikou lexikologie a sémantiky francouzského jazyka. Tyto publikace je možno podle autora považovat za určité doplnění jeho vlastní publikace, neboť jejich obsahová zpracování budou pravděpodobně odlišná. Dále autor upozorňuje, že na rozdíl od jeho publikace jen velmi málo dalších předkládají čtenáři ucelený pojmový aparát, jehož znalost je nezbytnou součástí jazykové výbavy každého studenta lexikologie a sémantiky francouzštiny. Sestavení podrobného pojmového aparátu bylo jedním z hlavních cílů autora, který byl v publikaci naplněn. Dalším kladem publikace je doplnění teoretické části o celou řadu různých typů praktických cvičení, jejichž cílem je další prohloubení znalostí studenta lexikologie a lexikální sémantiky francouzského jazyka. Protože je tato část opatřena klíčem, může být určena i k samostudiu.

Závěrem lze konstatovat, že publikace *Lexicologie et sémantique lexicale* je velkým přínosem pro všechny zájemce o tuto specifickou problematiku z oblasti lingvistiky, a to především pro svou přehlednost a jasné obsahové zpracování.